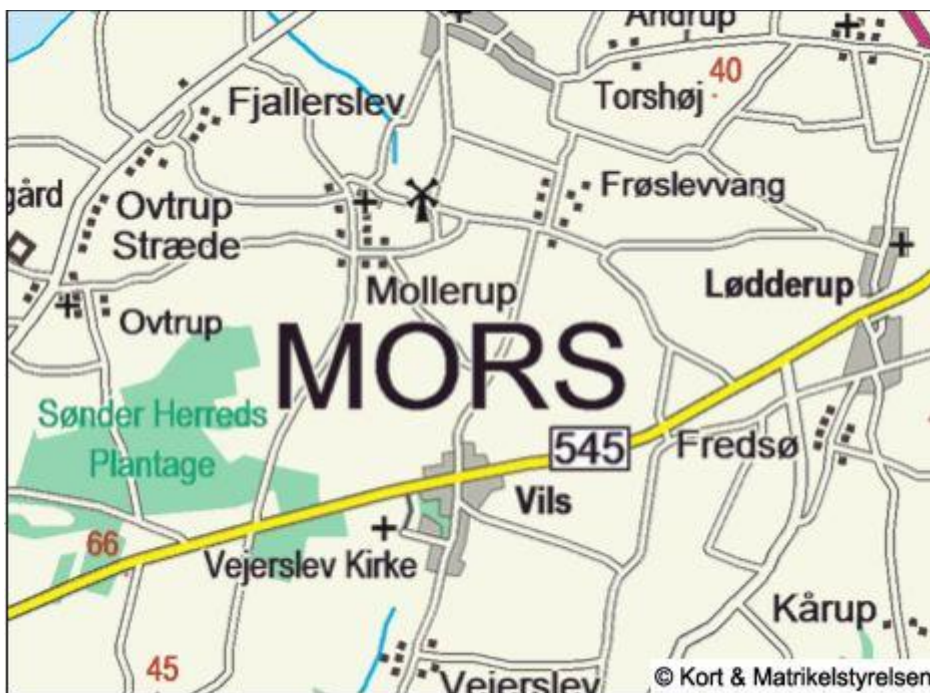

1. juni 2013

Nørregård i Vils på Mors

Familien Clausen har i en periode på over 150 år været enten fæster eller ejer af gården Nørregård ved Vils på Mors. I denne historie har jeg samlet sammen, hvad jeg har af viden herom.

Fra Kort- og Matrikelstyrelsen.

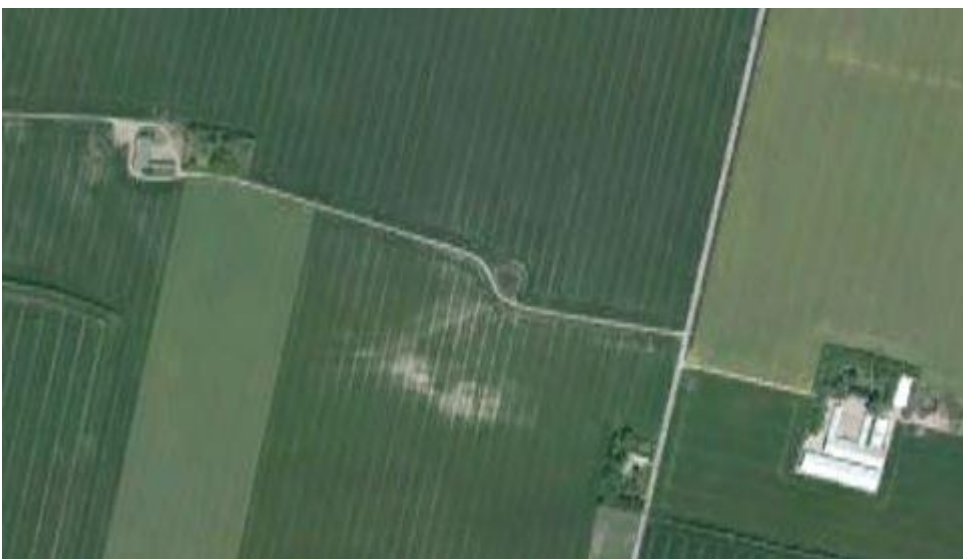
Nørregård ligger nord for landsbyen Vils i Veierslev sogn på Mors. Nærmeste postforbindelse og station er Nykøbing Mors, hvortil der er 9 km. Gården ligger ca. 1 km nord for Vils kro.

- Matrikel 1a m.fl. af Vils. Hartkorn 6 tdr. 3 skpr. 1 fdkr 2½ alb.
- Adresse: Nørreallé 32, 7980 Vils

I 1914 beskrives gården således: alle bygninger er af grundmur, tækkede med strå. Gårdens samlede areal er 128 tdr. land, deraf agre 120, hede 6, have og gårdsplads 1 og damme 1. Jordens bonitet er overvejende god, sandmuldet jord, hvoraf ca. 25 tdr. land hviler på meget magert ler underlag. Jorderne strækker sig væsentligt mod øst, og har en regelmæssig, lidt aflang form med en ret jævn overflade. Heden er fraliggende mod syd.

Fra Kort- og Matrikelstyrelsen

Fra Google Earth

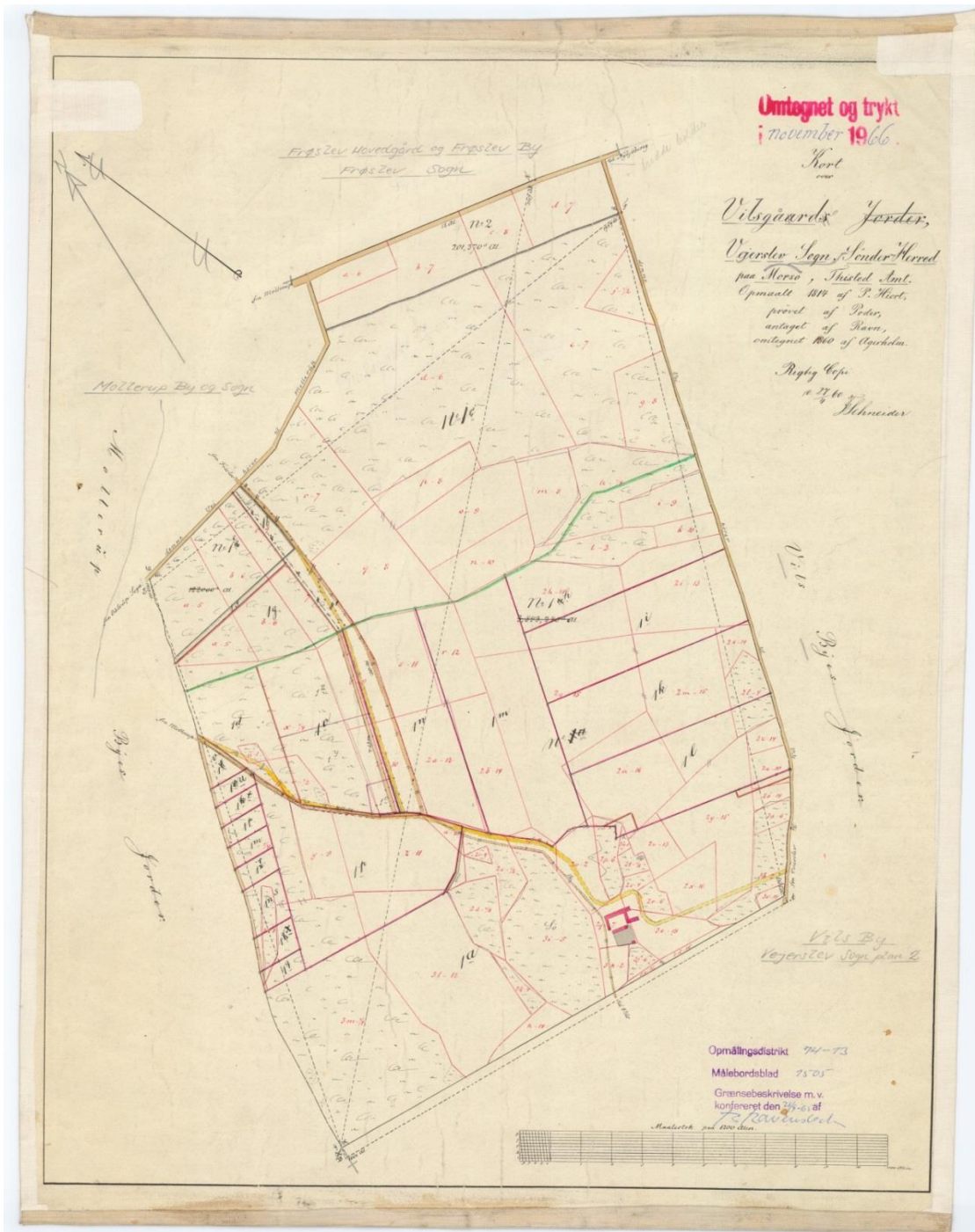
Udskiftning i Vils by

Nørregård var i sin tid fæste under hovedgården Blistrup, som i mange år var ejet af en anden gren af familien.

Blidstrup gods med Inger Clausen i forgrunden. Det var mange år i familiens eje. Foto Arne Bjørn Jørgensen
Nørregård menes at være oprettet, da Vils by blev udskiftet af de andre gårdes udmarkslodder.

Vilsgårdes jorde fra 1814 før udstykningen. Kort- og Matrikelstyrelsen

1804 – 1824 Ane Pedersdatter Nørgaard – ejer af Blidstrup Gods

Ved hendes mand Jens Christensen Staunstrup Riis død i 1804 blev hun ejer af Blidstrup herregård og de omliggende jorde og gårde, herunder Nørregård. Hun blev født den 25. juli 1767, og døde den 16. august 1824. Hendes mand Jens var bror til Inger Clausens 2 x tipoldefar Christen Christensen Staunstrup Riis.

Det var i hendes ejertid, at Vilsgårde i 1814 blev udstykket, og Nørregård blev bygget. Måske er gården endda opkaldt efter hende?

1824 – 1873 Christen Riis Godsejer af Blidstrup Gods og ejer af Nørregård

Christen Riis blev født i 1793, og den 15. oktober 1824 overtog han Blidstrup Gods med tilhørende jorder for 14.000 rigsdaler sølv. Nørregård hørte med til godset. Christen Riis er fætter til min kone Inger Clausens 2 x tipoldemor Maren Riis.

1814 – omkring 1816 Bolig for kapellanen

Ifølge Danske Gårde, så har gården oprindeligt været bolig for kapellanen i Vejerslev sogn.

Omk. 1816 - 1825 Knud Hansen – fæster af Nørregård

Poul Hansen indgik en fæstekontrakt med Blidstrup Gods. Den 29. december 1825 blev der indgået en ny fæstekontrakt med Christen Christensen, Outrup, hvoraf det fremgår, at Knud Poulsen fik en aftægtsbolig ved Nørregård, og fik krav på forskellige goder fra gårdens nye fæster.

1825 – 1837 Christen Christensen Outrup – fæster af Nørregård

Han fæstede Nørregård af Christen Riis fra Blidstrup Gods i 1825. Han er født i 1786, og han blev gift med den forrige fæsters datter Johanne. Da han overtager fæstet på gården i 1825, bliver det aftalt, at svigerfaderen får en aftægtsbolig ved Nørregård. I 1837 frasagde han sig frivilligt fæstemålet af Nørregård.

Thisted, Morsø Sønder, Vejerslev, Vils Bye, En gård, 67, FT-1834, B6271

<i>Navn:</i>	<i>Alder:</i>	<i>Civilstand:</i>	<i>Stilling i husstanden:</i>	<i>Erhverv:</i>	<i>Fødested:</i>
<i>Christen Christensen</i>	<i>39</i>	<i>Gift</i>		<i>Gårdmand</i>	
<i>Johanne Knudsdatter</i>	<i>39</i>	<i>Gift</i>		<i>Hans kone [Christen Christensen]</i>	
<i>Christen Christensen</i>	<i>15</i>	<i>Ugift</i>		<i>Deres børn [Christen Christensen, Johanne Knudsdatter]</i>	
<i>Knud Christensen</i>	<i>12</i>	<i>Ugift</i>		<i>Deres børn [Christen Christensen, Johanne Knudsdatter]</i>	

<i>Hans Peter Christensen</i>	11	Ugift	<i>Deres børn [Christen Christensen, Johanne Knudsdatter]</i>
<i>Karen Maria Christensdatter</i>	5	Ugift	<i>Deres børn [Christen Christensen, Johanne Knudsdatter]</i>
<i>Mette Catrine Christensdatter</i>	3	Ugift	<i>Deres børn [Christen Christensen, Johanne Knudsdatter]</i>
<i>Knud Hansen</i>	71	Enke(mand)	<i>Aftægtsmand</i>

1837 – 1884 Poul Christian Clausen – fæster af Nørregård

Min kone Inger Clausens tipoldefar Poul Christian er født den 16. september 1810 i Tøving ved Galtrup på Mors. Han er søn af Claus Pedersen og Anne Marie Christensdatter. Han var i 1834 tjenestekarl hos sin storebror, der var forpagter af Vejerslevgård.

I 1837 bliver han fæstegårdsmand på Nørregård i Vils under Blistrup Gods.

Det omfattende fæstebrev på gården Nørregård følger her:

"Underskrevne Christen Riis til Blidstrup Gjør vitterligt: som Ejer af Blidstrup Hovedgaard og Gods et ham stedet og fæstet, ligesom jeg og herved stæder og fæster til Poul Christian Clausen den mig tilhørende og i Veyersløvn Sogn, Vils Bye under Blidstrup Gods beliggende Gaard, staaende for Hartkorn, Ager og Eng 5 Tdr. 1 Skp. /: og som sidst havdes i Fæste af Christen Christensen Outrup, men som denne frievillig under Morsøe Herreders Ret har frasagt sig, og som er det samme Hartkorn og Tilliggende som den forrige Fæster havde efter sit Fæstebrev:/ paa følgende Vilkaar:

1. Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium som er nærværende Fæster Poul Christian Clausen med Gaarden overleveret efter vedhæftede under Rettten endelig afhiemlede Syns- og Taxationsforretning, skal han altid holde i lige saa god Stand, som han dem hermed modtaget, og ei forringe, men forbedre samme, da eller ham, hans Stervboe eller Arvinger ved hans Fratrædelse eller Dødsfald skal erstatte Manglerne.

2. Gaardens Eiendomme skal Fæsteren flittig drive, gjøde og dyrke, ikke bruge sammer til Upligt, og ei heller gjore Fremlaan eller Fremleie, lige saa lidet som af Bygningerne eller de tilfæstede Ting, samt ei heller lade noget af Foeringen, Gjødningen, eller Ildebrændselet komme fra Gaarden enten til Salg, Gave eller Omvexling med andre Producter.

3. De kongelige Skatter og Contributioner (hvorunder er indbefattet Renten af Bankhæftelsen, og efter Fo. 15de April 1818 §5 hele Landskatten) ordinære og extraordinære Brandpenge, samt andre offentlige Afgifter og Byrder, sædvanlige og usædvanlige, de paabuden og de som herefter paabydes, hvad enten de ham paaligge eller paalægges Eieren eller Brugeren af denne Gaard, dens Hartkorn, Bygninger og Eiendomme Fæsteren selv og Fmilie, skal han til rette Forfaldstider og Steder promte erlægge og betale alt uden noget Afdrag eller nogen Godtgjørelse i Jordebogsindtægterne.

4. Han betaler og leverer i aarlig Landgilde til hvert Aars 1ste November 12 Rbd. rede Sølv, skriver Tolv Rigsbanksdaler rede Sølv, og 4re Tdr. Byg med sædvanlig Opmaal og hvormed han gjør Befordring efter Anordningerne; dog er Bygget modereret til 2 Tdr. Byg aarligt, saalænge han svarer Aftægt til Aftægtsmanden Knud Hansen, og det uden nogen Godtgjørelse eller Afdrag i Jordebogsindtægterne; han vedbliver ligesom den forrige Fæster at slaae, viere, bjerge i Land og sætte i Stakke Høet af 1/4 Deel Engskifte, og eftersee samme til det er tjenligt at hjemkjøre, hvorfor han fritages dog, dersom han hellere vil betale 1 Rbd. rede Sølv aarligt, fritages han for at præstere bemeldte Hoverie, alt uden noget Afdrag eller Godtghørelse i Jordebogsindtægterne.

5. Den mellem den fratrædende Fæster Christen Christensen og Aftægtsmanden Knud Hansen under 29. December 1825 oprettede og tinglæste Aftægtscontract forpligter den nye Fæster Poul Christian Clausen til at efterkomme og opfylde alle Deele under mit Ansvar i mindste Henseende.

6. Af Kridegraven paa Gaardens Mark forbeholder jeg mig uden Betaling eller Vederlag indtil 100 forsvarlige Læs Kridte aarlig samt derved forefindende Bleer eller Kalksteene.

7. Den fratrædende Fæster af Gaarden Chr. Christensen tillades at maae paa hans og Kones Livstid, afbenytte et Stk. Jord, beliggende paa den nordøstlige Hjørne paa Gaardens Mark østen for Øxendahl Veien og gaar øster til Joseph Gades Skudtørve ..., er 285 Alen breed i vester Ende og forresten af den Størrelse, som Kortet over Gaardens Mark udviser samt efter den imellem dem stedfundne Aftale. Desuden udviser han Grøvt til 2de Læs Fladtørve aarligt; indviere overlades han Vognhuuset til Beboelse.

8. Fæsteren betaler alle af dette Fæste-brev flydende Omkostninger og Afgifter. - Fæsteren maae ikke tage Indsiddere til huuse.

9. Fæsteren skal være forpligtet til paa Grund af Lovens 3-13-18 i Gaardens tilliggende Jord paa passende Steder, at plante et vist Antal Træer arligt og passe at samme kan voxer og komme i Grøde. Forøvrigt rettter Fæsteren sig efter Hans kongelige Meistæts allernaadigste Love og Anordninger, være mig som Husbonde og mine Ordre hørig og lydige, alt under dette Fæstebrev Fortabelse og anden vilkaarlig Straf efter Loven

Til bekræftigelse under min Haand og Sejl.

Blidstrup den 20de November 1837 C. Riis (L.S.)

At det i nærværende Fæstebrev bestemte Hoverie er overensstemmende med det i Fæstebrevet til forrige Fæster udstædte attesteres.

Nyekjøbing den 9. December 1837.

Rummelhoff."

Poul Christian bliver enkemand, da hans kone Elisabeth Sørensdatter dør den 31. juli 1856. Han driver Nørregård videre sammen med de hjemmeboende børn.

I 1870 er han arbejdsmand for sønnen Claus Poulsen, som nu var husfader og jordbruger på Nørregård.

I 1880 er han aftægtsmand og bor på Nørregård hos sønnen Claus.

I 1890 er han aftægtsmand og gårdbestyrer på Johannesminde, der også ejes af hans søn Claus Poulsen.

Han døde den 9 marts 1892 i Vils.

1884 – 1903 Claus Poulsen fæster og køber Nørregård

Claus Poulsen blev født den 5. juni 1838 i Vils. Han blev gift med Ane Kirstine Bertelsdatter den 20. maj 1864.

Den 6. december 1884 fæster han Johannesminde og Nørregård efter sin far.

Claus Poulsen og Hustru

Den 18. januar 1897 overdrog han Johannesminde til Sønnen Berthel

I 1899 købte han Nørregård fri for fæste. På det tidspunkt var Poul Knudsen ejer af Blidstrup gods. Han var gift med Ane Jensine Riis, der er Inger Clausens tipoldemor Elisabeth Sørensdatters halvkusine.

Blidstrup gods også i begyndende økonomisk krise. Ejeren Poul Knudsen, der var etatsråd og godsejer var ret velhavende. Han var barnløs og de 2 umiddelbare arvinger var hans afdøde bror Jacobs 2 sønner Christen Riis-Knudsen og Johan Christian Severin Knudsen. De 2 brødre var begge draget til København, hvor Christen investerede mange penge i Dagmar Teateret, hvor han blev direktør, og Johan investerede i

avisen København, hvor han var medejer og medredaktør. Begge investeringer slog fejl, og til sidst måtte familien sælge Blidstrup Gods, der blev til et kursussted.

Claus Poulsen døde den 26. april 1903, og han blev begravet på Villerslev kirkegård den 3. maj 1903.

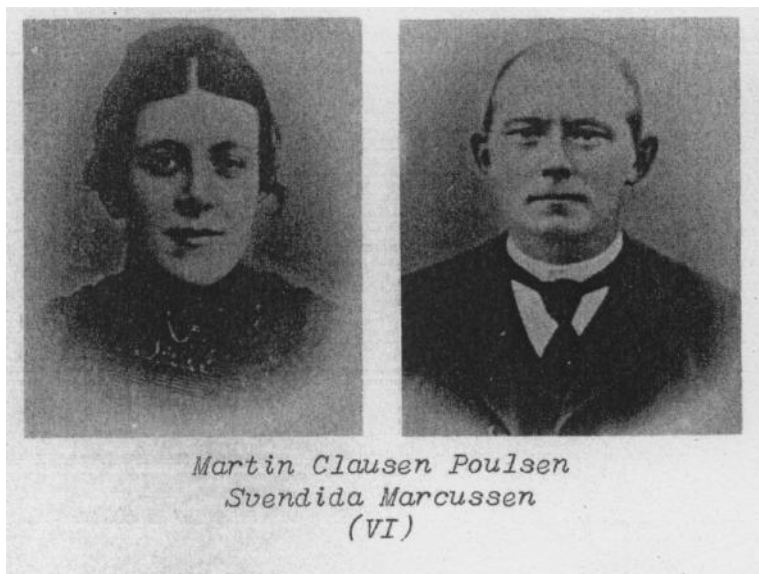
1903 – 1905 Enken Ane Kirstine Clausen født Poulsen driver gården videre

Enken driver gården videre 1903 – 1905, og overdrog den derefter til sin søn Martin.

1905 – 1918 Martin Clausen Poulsen var gårdejer

Martin blev født på Nørregård den 19. august 1876. Han blev gift med Svendida Markussen, der blev født i Karby den 6. januar 1885.

I 1914 er ejendomsskylden 39.000 kr., og hovedbygningen er forsikret for 4.300 kr., avlsbygningerne er forsikret for 9.600 kr., og aftægtsboligen for kr. 2.000.

Agermarken drives i en 8 marksdrift: 1/3 helbrak, 2/3 halvbrak, 1/3 rug, 2/3 roer, 1/3 roer og blandsæd 2/3 havre, byg, havre og 3 års græs. Ca. 1½ td. Land af heden er opdyrket.

Besætningen består af 8 malkekøer foruden 15 stk. ungvæg og kalve, 1 tyr, 30 fedekreaturer, 6 heste, 1 plag samt 8 får. I 1913 solgtes 35 fedesvin. Kvægbesætningen, der er af blandet race, vedligeholdes hovedsagelig ved indkøb.

Der blev bygget en aftægtsbolig til moderen Ane Kirstine Clausen i 1905 øst for den egentlige gårdplan. Den blev bygget med grundmur og med fast tag. På laden blev der opstillet en klapsejlsmotor til drift af de faste maskiner.

Svendida og Martin får 9 børn i perioden fra 1905 til 1914 (1 barn om året – ingen tvillinger). Svendida døde kort efter det sidste barn fødsel i 1914, og Martin døde den 10. marts 1918.

1918 – 1939 Markus Markussen – svogeren driver gården til videre børnene er blevet voksne

Da begge forældre i 1918 er døde, er ingen af børnene gamle nok til at drive Nørregård videre. Det bliver derfor Svendidas storebror Markus Markussen, der bliver gårdbestyrer og samtidig værger for børnene.

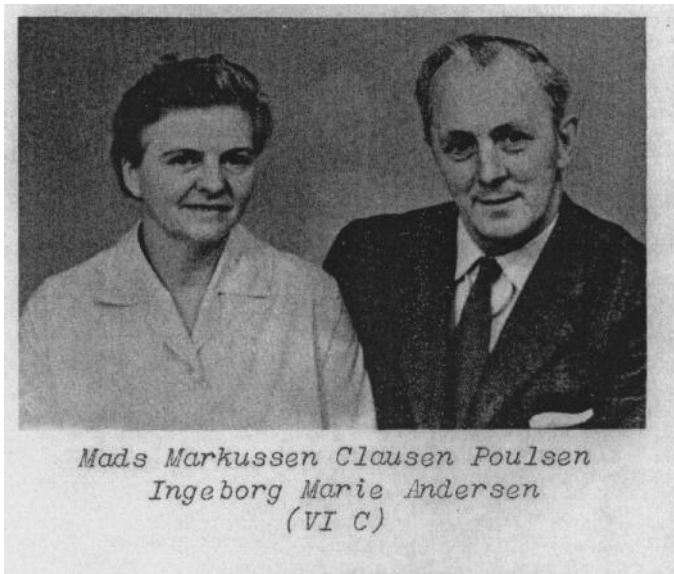
Han blev født den 8. april 1880 på Bakkegården i Karby, og han var ugift i de første mange år han drev Nørregård. De 5 ældste af Svendida og Martins børn blev på Nørregård. Alle de 4 yngste Svendida og Martins af børnene døde som helt små. I en alder af 56 år blev han gift med Parmona Karoline Steffensen den 26. august 1936. Parmona og Markus fik ikke selv nogen børn.

Markus drev gården helt frem til 1939, hvor han var blevet 59 år gammel, og overlod den derefter til nevøerne Mads og Svend, der begge havde hjulpet til på gården.

1939 – 1940 Martins sønner Mads & Svend i fællesskab

Mads Markussen Clausen Poulsen blev født den 13. juni 1907, og lillebror Svend blev født den 15. juni 1909. De 2 brødre overtager i fællesskab fødegården Nørregård.

Mads havde dels uddannet sig ved at hjælpe til på Nørregård, og derudover havde han i 1930 været på højskole. I 1929 var han ved militæret i Viborg, og i 1931-32 på Grundtvigs højskole i Lyngby.

- 1939 – 1940

Mads blev den 8. november 1942 gift med Ingeborg Marie Andersen, og samtidig overtog han Søndergård i 1942. Den er på 55 tdr. land.

1940 – 1985 Svend Vitus Clausen Poulsen eneejer af Nørregård

Svend blev født den 15. juni 1909 på Nørregård, og han er søn af Svendida Marcussen og Martin Clausen Poulsen. I 1931 – 32 gik han på Kerteminde Højskole.

Han blev den 3. november 1940 gift med Karen Marie Jørgensen Riis. Ægteparret var 4. slægtled tilbage i familie via den fælles stamfader Christen Staunstrup Riis (Ingers 3 x tipoldefar). Han er i øvrigt også stamfader til ejerne af Blidstrup Gods.

Mariane Johnsen fortæller, at ægteparret var et rigtigt flot par, når de kom på besøg hos dem på Gråsten, eller de besøgte dem på Nørregård.

Svend døde den 15. februar 1985, og blev begravet på Vejerslev kirkegård. Konen Karen døde den 10. januar 1995, og hun blev også begravet på Vejerslev kirkegård.

Ægteparret fik 2 børn, nemlig Ida Riis Clausen Poulsen, født den 13. december 1946 og Hanne Lisbeth Riis Clausen Poulsen, født den 20. oktober 1952.

1985 – nu Christen Nygaard Riis

Den nuværende ejer er Christen Nygaard Riis. Han er født den 30. april 1955, og han er nevø til ovennævnte Karen Riis. Hans 2 x tipoldefar Christen Christensen Staunstrup Riis var bror til den første ejer af Blidstrup Gods Jens Christensen Staunstrup Riis, så gården er blevet i familien.

Han købte gården for 2,3 mill. Kr. ved Svends død i 1985.

Han ejer Interessentselskabet Riis I/S, der har svineavl.

Kilder

- Dansk Gårdhistorie ved J. C. B. La Cour
- Slægtsbog for Claus Poulsen og Mads Marcussen
- Kort- og Matrikelstyrelsen
- Skøde og Panteprotokol for Sønder og Nørre Herreder paa Mors 1833-1837, Fol. 514b
- Google Earth
- Tingbog for Vejerslev
- Inger Clausen
- Mariane Johnsen
- Martin Nørgaard Klausen
- Kirkebøger
- Krak
- Folketællinger

Arne Bjørn Jørgensen